

Nr 75.

Av herr **Röing**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om utsträckning av rätten till tullrestitution vid återutförelse av utländsk vara.

Genom förordningarna angående frihamn och frilager samt angående rätt till tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara har den svenska handeln beviljats fördelar, som till avsevärd del äro baserade på förtroende till rättsinnehavaren och beträffande vilka man har anledning hoppas, att de i sinom tid skola bliva fruktbringande och bidra till utvecklingen av den svenska handeln på våra grannländer.

Undersöker man återigen något närmare de möjligheter till tullrestitution, som vår tullagstiftning har att erbjuda den inhemska förädlingsindustri, som till större eller mindre del arbetar på export, kan man ej frigöra sig från det intrycket, att densamma blivit styvmoderligt behandlad, och man styrkes i denna uppfattning ju mera man har tillfälle att tränga in i de med tillämpningen av bestämmelserna angående tullrestitution förknippade detaljerna.

Enligt tulltaxeförordningens § 13 medgives tullrestitution dels enligt mom. 1 för vissa angivna, av utländskt råämne tillverkade varor med ett för varje särskilt varuslag angivet belopp per kilogram utförd vara och dels enligt mom. 3 för vissa kvarnindustriens produkter. Därjämte kan enligt mom. 5 åt näringsidkare, som vill införa utländsk tullpliktig vara för att, med eller utan tillsats av inhemskt eller icke tullpliktigt utländskt råämne, använda densamma till framställning av exportvara, för särskilt fall eller för viss tid, medgivas rätt att, vid utförelse av sålunda framställd vara, återbekomma erlagd tullavgift för den utländska tullpliktiga råvaran (övriga medgivanden äro i detta sammanhang av underordnad betydelse).

Enär de i moment 1 och 3 uppräknade varuslagen inskränka sig till ett fåtal artiklar, är industrien med avseende å möjligheter till tullrestitutions huvudsakligen hänvisad till bestämmelserna i mom. 5 av ovannämnda paragraf. I betraktande av den ovan i huvudsak relaterade bestämmelsens oinskränkta omfattning kan detta medgivande förefalla ur den inhemska industriens synpunkt tillfredsställande. Från skilda håll göres emellertid gällande, att ingalunda så är förhållandet.

Det är nämligen att märka, att medgivandet är beroende på prövning i varje särskilt fall, varvid de närmare villkoren för rättighetens åtnjutande bestämmas. Denna prövning är i och med nu gällande tulltaxas ikraftträdande överflyttad från generaltullstyrelsen till Kungl. Maj:t i syfte — enligt vad tulltaxekommitténs motivering giver vid handen — att tillförsäkra dylika ärenden en utredning, som omfattade icke blott den tulladministrativa sidan av saken. Kommittén gör i övrigt bland annat följande uttalande: »Såsom framgår av den statistiska utredning, vilken åberopats vid behandlingen i betänkanadets allmänna del av frågan om tullrestitutions, har — om man frånser tullrestitutionsen för kvarnindustriens alster samt för den till emballage använda jutevävnaden — tullgottgörelsen för exportvaror här i landet icke omfattat några mera avsevärda belopp. Då emellertid sådan gottgörelse är i hög grad ägnad att främja avsättningen på utlandet av förädlingsindustriens alster, har i sammanhang med granskningen av gällande bestämmelser i ämnet och deras ändamålsenlighet särskilt bort tillses, huruvida desamma möjligen kunde underkastas ändring i syfte att underlätta tillgången till tullrestitutions. Härvid har kommittén utgått från följande allmänna grundsatser. Tullrestitutions för utländska införetullade materialier till exportvaror bör så vitt möjligt medgivas, där icke berättigad hänsyn till sådana materialiers tillverkning eller alstrande inom landet träder hindrande i vägen, och medgivande bör lämnas i den för exportindustrien minst betungande form, som låter förena sig med nödigt tillvaratagande av statens fiskaliska intressen».

I vad mån prövningens överflyttande från generaltullstyrelsen till Kungl. Maj:t kunnat bidra till ett ökat tillgodonjutande av tullrestitutions för vår förädlingsindustri, vågar jag ej bedöma, men man synes hava anledning befara, att, så länge icke på lagstiftningens väg lämpliga riktlinjer för kontrollens upprätthållande och övriga erforderliga detaljbestämmelser närmare angivas, den möjlighet till tullrestitutions, som lagstiftaren avsett bereda vår industri, i stor utsträckning kommer att bliva illusorisk.

Man kan nämligen icke förutsätta, att Kungl. Maj:t skall ingå på en detaljgranskning av ämbetsverkens förslag till kontrollföreskrifter i varje

särskilt fall, utan man måste snarare räkna med att deras förslag till villkorliga bestämmelser för restitutionens åtnjutande i huvudsak skall bliva gällande, och från ämbetsverkens — i detta fall generaltullstyrelsens — sida lärer man ej avvika från hittills följd praxis i detta avseende, förrän ändrade bestämmelser giva anledning därtill.

Det lärer inom de kretsar, som äro närmast berörda av denna fråga, vara en tämligen allmänt utbredd uppfattning, att åtgärder snarast möjligt böra vidtagas för ernående av lättare former — särskilt vad kontrollföreskrifterna beträffar — för tullrestitution. Givet är, att olika intressen kunna göra sig gällande inom olika industrigrenar i denna fråga, liksom ock att viss hänsyn till framställningen inom landet av sådana råmaterialier och halvfabrikat, som ingå i exportvara, kan i detta sammanhang vara berättigad. Denna hänsyn bör emellertid enligt mitt förmenande hållas inom tillbörliga gränser. Visserligen medför det rådande tullsystemet konsekvenser, med vilka man har att räkna, men om man skulle vilja driva dessa därefter, att våra införseltullar, som i vissa fall uppgå till avsevärd del av varuvärdet, böra försvåra möjligheten för vår industri att för sina exportartiklar använda sig av utländskt materiel, och varigenom avsattningsmöjligheterna på utländsk marknad i hög grad skulle kunna förhindras, är man enligt mitt förmenande inne på oriktig väg.

Riksdagen har vid ett föregående tillfälle ägnat en med denna angelägenhet i viss mån sammanhörande fråga uppmärksamhet, då nämligen 1912 års Riksdag begärt utredning, huruvida tillstånd till kreditupplag må kunna medgivas i sådan form, att detsamma kommer den industri till godo, som förädlar tullpliktig vara även för export.

Utan att på något sätt söka förringa värdet av den utredning, som i detta avseende torde åstadkommas eller hava åstadkommit, hyser jag dock den uppfattningen, att det i mindre grad är kreditfrågans ordnande än fastmer behovet av ökade möjligheter till tullrestitution bland annat genom förenklade kontrollåtgärder, som gör sig mest kännbart.

Då denna angelägenhet, som synes vara av stor betydelse för vår industri, ej lärer kunna tillfredsställande ordnas utan en ingående undersökning av sakkunniga personer, representerande såväl de olika intressena inom industrien som det statsfinansiella intresset, får jag vördsamt hemställa:

att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla,

att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående vilka åtgärder lämpligen böra vidtagas för

att restitution av tull å utländskt råämne eller halvfabrikat måtte i större utsträckning än vad nu är fallet komma den inhemska industri till godo, som förädlar tullpliktig vara för export.

Stockholm den 24 januari 1914.

Erik Röing.
